

ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ

Гнесіна Н.В., Ларка М.І., Сударкіна С.П.

Національний технічний університет

„Харківський політехнічний інститут”, м. Харків

Питання оцінювання компаній, які працюють в області ІТ-технологій (ІТ-компанії) мають велике значення, тому що це – динамічний та значний сектор сучасного ринку. Принципово при оцінюванні таких компаній застосовуються ті ж самі методи, що й до інших об'єктів господарювання, тобто – витратний, порівняльний або аналоговий та дохідний методи.

Але ці компанії мають дуже значні відмінності та специфічні умови роботи у порівнянні, наприклад, з машинобудівним підприємством. Справа в тому, що ІТ-компанії, які розробляють певні програмні продукти, засоби їх обслуговування та вдосконалення, мають дуже високий рівень динамічності та залежності від розвитку як взагалі ІТ-технологій, так і ситуації на ринку. В значно меншій мірі вартість таких об'єктів залежить від якості та вартості основних фондів – обладнання, будівель тощо.

На діяльність, а значить і вартість таких компаній впливають дві групи факторів – зовнішні та внутрішні. Зовнішні фактори – це загально ринкові фактори, такі як позиція компанії на ринку, її стійкість, наявність портфелю замовлень, що складає від 10 до 25 % величини загального впливу. Внутрішні фактори складають близько 80% і включають такі складові: якість менеджменту та корпоративного управління компанією; кваліфікацію персоналу; методологію, принципи та засоби програмування; економічні показники компаній; сервісну складову, наявність поточного обслуговування продукту; техніко-технологічні показники; інші фактори.

Такий розподіл факторів впливу можна пояснити сталим ринком та тим, що тільки високопрофесійні компанії спроможні працювати на цьому ринку. Але в умовах реформування ринку та засад його існування зовнішні ризики збільшуються, а значить, і доля зовнішніх, не контрольованих факторів зростає. Це ускладнює функціонування цих компаній, погіршує їх економічний стан, підвищує ризики тощо і потребує врахування при оцінюванні. Саме з цих причин для компаній, які працюють в області ІТ-технологій, найбільш придатним є поняття ринкової вартості та вартості діючого об'єкту, який функціонує при найбільш ефективному використанні, а з боку методів оцінювання – метод прямої капіталізації, який пов'язує вартість компанії та річну виручку через коефіцієнт капіталізації або мультиплікатор.